

Talousvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä toukokuuta 1997 lähettänyt talousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kaupankäynnistä vakioilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta.

Asiantuntijat

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju valtiovarainministeriöstä, ylitarkastaja Petteri Kuuva kauppa- ja teollisuusministeriöstä, toimistopäällikkö Timo Rintanen rahoitustarkastuksesta, erikoistutkija Rainer Lindberg Kilpailuvirastosta, johtaja Reijo Mäki Sähkömarkkinakeskuksesta, apulaisjohtaja Jaakko Raulo SOM Oy:stä edustaen myös EL-EX Sähköpörssi Oy:tä, toimitusjohtaja Jukka Rouhiainen Voimatori Oy:stä ja toimitusjohtaja Markku Savikko Arvopaperivälittäjien yhdistyksestä.

Hallituksen esitys

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi sähköön perustuvien optioiden ja termiinien kauppaa koskevat säännökset.

Sähköpörssitoimintaa valvoo rahoitustarkastus. Sen on kuultava Sähkömarkkinakeskusta, mikäli päätöksellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkömarkkinoiden toimintaan, toimitusvarmuuteen tai sähkömarkkinallain nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan.

Optioyhteisö voi keskeyttää sähköön perustuvan option tai termiinin kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin, mikäli kaupankäynti vaarantaa sähköhuoltoa tai on vahingoksi sähkömarkkinoille tai mikäli sähköjärjestelmän toiminta on muusta optioyhteisön säännöissä mainitusta painavasta syystä häiriintynyt.

Sähköön perustuvien optioiden ja termiinien kauppaan osallistuvien on ilmoitettava optioyhteisölle poikkeukselliset tai muutoin olennaisesti sähköön tuotantoon, siirtoon ja kulutukseen vaikuttavat rajoitukset.

Optioyhteisö on velvollinen luovuttamaan sähkömarkkinallain nojalla järjestelmävastuuseen määrätylle yhteisölle ja muulle asianomaisen ministeriön määräämälle yhteisölle tietoja sähköön perustuvilla optioilla ja termiineillä käydyistä kaupoista sähkömarkkinallaisissa säädettyllä tavalla.

Asianomainen ministeriö voi antaa sähkömarkkinaviranomaisen esityksestä ja rahoitustarkastusta kuultuaan määräyksiä siitä, miten sähköjärjestelmän varmuus otetaan huomioon sähköön perustuvien optioiden ja termiinien kaupankäynnissä.

Lisäksi ehdotetaan täydennettäväksi myös optioyhteisön vakavaraisuutta ja optioyhteisöissä kaupankäynnin kohteeksi otettujen johdannaissovimusten kohde-etuuksia koskevaa sääntelyä.

Valiokunnan kanta

Hallituksen esityksen perusteluihin viitaten valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus hyväksytäisiin.

Lain 2 luvun 8 §:n 3 momentissa säädetään, että optioyhteisön hallitus saa rahoitustarkastuksen määräämin ehdoin myöntää muulle optioyhteisössä toimivalle oikeuden käydä kauppaa omaan lukuun vakioituilla optioilla ja termiineillä, joiden kohde-etuus on raaka-aine tai muu hyödyke, ja jättää niitä selvitettäväksi. Optioyhteisössä toimivat voivat muodostaa hyvinkin epäyhteinäisen ryhmän.

Valiokunta ehdottaa 4 luvun 3 §:n 1 momenttia, joka koskee rahoitustarkastuksen tiedonsaantioikeutta, täydennettäväksi siten, että rahoitustarkastuksella on oikeus saada kattavan

valvonnan suorittamiseksi myös 2 luvun 8 §:n 3 momentissa mainitulta muulta optioyhteisössä toimivalta valvonnan edellyttämät tiedot sekä jäljennökset valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomistaan asiakirjoista.

Samalla valiokunta on muuttanut pykässä pankkitarkastusviraston tilalle rahoitustarkastuksen.

Valiokunta ehdottaa, että muilta osin lakiehdotus hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena.

Päätösehdotus

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä elokuuta 1988 kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 2 luvun 1 §, 3 §, 4 §:n 1—3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 10 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti (*poist.*), 3 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti ja 3 §:n 3 momentti *sekä* 4 luvun 3 §,

sellaisina kuin niistä 2 luvun 1 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti ovat 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa (741/1993), 2 luvun 5 §:n 2 momentti 14 päivänä helmikuuta 1997 annetussa laissa (154/1997) ja 2 luvun 10 §:n 2 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetussa laissa (582/1996), *sekä*

lisätään 2 luvun 6 §:ään uusi 4 momentti, 3 luvun 3 §:ään uusi 4 momentti ja 11 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 4 luvun 1 §:ään uusi 4 momentti ja lukuun uusi 4 §, seuraavasti:

2 luku

Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

1, 3—6, 10 ja 12 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Optioyhteisön toiminta

1—3 ja 11 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Johdannaismarkkinoiden valvonta

1 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

3 §

Tiedonsaantioikeus

Rahoitustarkastuksella on oikeus saada 2 lu-

vun 8 §:n 3 momentissa mainitulta muulta optioyhteisössä toimivalta sekä 3 luvun 13 §:ssä mainitulta henkilöltä ja yhteisöltä valvonnan edellyttämät tiedot sekä jäljennökset (*poist.*) valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomistaan asiakirjoista. *Rahoitustarkastuksella on oikeus suorittaa* 3 luvun 13 §:n 4 momentissa tarkoitettua yhteisössä valvonnan kannalta välttämätön tarkastus. (*uusi*)

Rahoitustarkastus voi asettaa tässä pykälässä säädetyn tiedonanto- ja asiakirjanesittämisvelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi asianomaisen kotipaikan lääninhallitus. (*uusi*)

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tuulikki Hä-
mäläinen /sd, varapuheenjohtaja Seppo Kääriäi-
nen /kesk, jäsenet Arto Bryggare /sd, Paula Kok-
konen /kok, Martti Korhonen /vas, Riitta Kor-

honen /kok, Pekka Kuosmanen /kok, Leena
Luhtanen /sd, Erkki Partanen /sd, Ola Rosen-
dahl /r, Matti Ryhänen /kesk, Juhani Sjöblom
/kok, Sakari Smeds /skl, Osmo Soininvaara /vihr
ja Janne Viitamies /sd.
